
NOTAT

Udenrigsministeriet

Center for Europa og Nordamerika

Til: Udenrigsministeren

Sag:/ 2015-4342/

ID Nr.: 423804

Cc:

Bilag:

Fra: Udenrigsministeriet

Dato: 07-03-2015

Emne: Kommunikation i sagen vedr. servicekontrakten på Thulebasen.

Udenrigsministeren udbad sig den 25. februar 2015 et notat vedr. kommunikationen i sagen om servicekontrakten på Thulebasen siden forhandlingerne om ændringen af udbudsproceduren. Nærværende notat beskriver i forlængelse heraf de kontakter, som Danmark i den pågældende periode har haft med USA omkring forståelsen af kravene til tilbudsgivere, der ønsker at byde på servicekontrakten på Thulebasen.

I efteråret 2013 blev USA, Grønland og Danmark enige om at ændre udbudsproceduren vedrørende servicekontrakten på Thulebasen. Baggrunden var, at Danmark ikke efter EU-retten i varetagelsen af danske eksterne relationer kunne fortsætte med at fortrinsbehandle danske virksomheder i forhold til andre EU-virksomheder. Det skulle derfor gøres klart i aftalegrundlaget, at kravet om, at virksomheden skal være dansk/grønlandsk, er begrundet i et ønske om at sikre Grønland og det grønlandske samfund det størst mulige udbytte af samarbejdet om Thulebasen. Det skulle samtidig sikres, at Danmark ikke længere havde en certificeringsrolle, der kunne være i strid med EU-retten. Ordningen blev fastlagt i en brevveksling mellem USA og Danmark i december 2013, hvor det bl.a. blev aftalt, at ansvaret for certificeringen af budgivende virksomheders dansk/grønlandske tilhørsforhold overgik fra Danmark til USA. Kravet om, at kontraktshaveren skulle være dansk/grønlandsk indebar efter 2013-aftalen, at der skal være tale om et dansk selskab med hovedkontor (registreret hjemsted) i Kongeriget, og at der ikke må være tale om et udenlandsk ejet datterselskab. Danmark og Grønland havde en tæt dialog i forhandlingsprocessen, og repræsentanter fra Selvstyret deltog i forhandlingsmøderne med den amerikanske ambassade i november og december.

I juli 2014 henvendte den amerikanske ambassade sig og anmodede om, at Udenrigsministeriet bidrog til vurderingen af, hvorvidt en række budgivende virksomheder opfylder de aftalte kriterier, herunder kunne bekræfte, at disse virksomheder er danske og ikke datterselskaber af et udenlandsk firma. Anmodningen besvaredes med en henvisning til processen i efteråret 2013, som resulterede i brevvekslingen, hvorefter Danmark ikke længere kan forestå certificeringen af, hvorvidt et selskab er dansk/grønlandsk og dermed har ret til at deltage i udbuddet. Det oplystes endvidere, at man ikke har viden om konkrete firmaers ejerforhold, hvorfor der henvistes til den ressortansvarlige myndighed for så vidt angår registrering af virksomheder i Danmark, Erhvervsstyrelsen, som muligvis vil kunne hjælpe med faktuelle oplysninger om budgiverens ejerforhold.

Det er fra Erhvervsstyrelsen oplyst, at styrelsen i august 2014 modtog en enkelt generel henvendelse fra den amerikanske ambassade. Den amerikanske ambassade i Danmark bad i en e-mail Erhvervsstyrelsen om at vurdere, hvorvidt nogle angivne selskaber kan opfattes som danske selskaber, og om disse selskaber er datterselskaber af udenlandske selskaber. Baggrunden for henvendelsen fremgik ikke af mailen. Erhvervsstyrelsen behandlede derfor henvendelsen som en almindelig forespørgsel på det selskabsretlige område på tilsvarende vis, som styrelsen dagligt svarer på henvendelser fra erhvervsliv, borgere eller udenlandske myndigheder. Erhvervsstyrelsen fulgte hurtigt op på henvendelsen og bekræftede per mail, at selskaberne er registrerede i CVR-registret i henhold til selskabslovgivningen og dermed selskabsretligt er at betragte som danske selskaber.

Erhvervsstyrelsen forklarede endvidere i sit svar, at styrelsen ikke ligger inde med ejeroplysninger. Styrelsen kunne derfor ikke hjælpe med oplysninger om, hvorvidt de registrerede selskaber var datterselskaber af andre virksomheder eller give andre oplysninger om ejerskabet. Styrelsen gjorde i sit svar opmærksom på, at selskabernes årsrapporter kan indeholde oplysninger herom, og at det kan overvejes at tage kontakt til en ekstern rådgiver for at foretage en nærmere afklaring af ejerforholdene.

I september 2014 mødtes Udenrigsministeriets centerchef for Europa og Nordamerika samt en repræsentant fra Selvstyret med Thulebasens chef ledsaget af repræsentanter fra herværende amerikanske ambassade. På mødet drøftedes generelle spørgsmål om Thulebasen som optakt til mødet i Permanent Committee en måned senere. I marginen af mødet anmodede herværende amerikanske ambassade Udenrigsministeriet om bistand til certificeringsprocessen. Henvendelsen blev besvaret skriftligt med henvisning til, at brevvekslingen i 2013 overfører certificeringsforpligtelsen til USA, og at de danske myndigheder, herunder Udenrigsministeriet, Erhvervsministeriet og Erhvervsstyrelsen, dermed ikke kan påtage sig en rolle i at afgøre, hvorvidt firmaer lever op til de i aftalen etablerede kriterier. De i 2013-aftalen etablerede kriterier gentages, og der henvises til, at aftalen betyder, at de amerikanske myndigheder har fået overdraget den fulde beslutningskompetence til at afgøre, hvorvidt givne firmaer lever op til disse kriterier.

I oktober 2014 deltog embedsmænd fra både Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Selvstyret i det årlige møde i Permanent Committee i Washington, hvor Danmark, Grønland og USA drøfter sager vedrørende Thulebasen. Her blev spørgsmålet om servicekontrakten taget op, og betydningen af denne for Grønland understreget.

Ultimo oktober 2014 mødtes Udenrigsministeriet og Selvstyret med repræsentanter fra den amerikanske ambassade, som præsenterede det amerikanske flyvevåbens (USAF) afgørelse med valget af Exelis Services A/S som ny serviceleverandør fra oktober 2015 og syv år frem.

Umiddelbart herefter blev sagen taget op af arktisk ambassadør over for USA i marginen af en konference i Island, hvor det blev understreget, at sagen ville få stor betydning for Grønland, og at man var overraskede over udfaldet.

I november 2014 mødtes Udenrigsministeriets direktør for udenrigspolitik og en repræsentant fra Selvstyret med herværende amerikanske ambassadør med henblik på at understrege sagens alvor. Embedsmænd fra Udenrigsministeriet og Selvstyret mødtes desuden to gange med de

virksomheder, som havde indgivet bud, men ikke vundet kontrakten, på deres foranledning mhp. at drøfte sagens aspekter. Herudover er der løbende kontakt på embedsmandsniveau omkring rammerne for den klageproces, som de tabende budgivere igangsætter.

I december 2014 rejste Udenrigsministeriets departementschef spørgsmålet om servicekontrakten under møder i anden anledning i henholdsvis State Department og Pentagon. Her blev det understreget, at man fra dansk og grønlandsk side ikke mener, at udfaldet af udbuddet er i overensstemmelse med det fælles aftalegrundlag om Thulebasen, herunder brevvekslingen om de nye kriterier fra december 2013.

I januar 2015 drøftede naalakkersuisoq for udenrigsanliggender og herværende amerikanske ambassadør sagen bilateralt. I samme måned tog Udenrigsministeriets departementschef sagen op med den amerikanske særlige udsending for Arktis under dennes besøg i Danmark med samme budskab som under sine møder i Washington i december 2014. Endelig mødtes embedsmænd fra Udenrigsministeriet og Selvstyret med herværende amerikanske ambassade med fokus på klagesagen over udbuddet og den videre proces. Herudover gentog man fra dansk/grønlandsk side, at man ikke fandt udfaldet af udbuddet i overensstemmelse med det fælles aftalegrundlag.

I februar 2015 – umiddelbart efter afgørelsen i den amerikanske klagesag – drøftede udenrigsministeren udfaldet af klagesagen og den videre proces med den amerikanske udenrigsminister, præsidentens sikkerhedsrådgiver og embedsmænd i Pentagon på møder under sit besøg i Washington i forbindelse med deltagelsen i en konference om antiradikalisering. På disse møder blev det understreget, at Danmark og Grønland hele vejen igennem – og fortsat – finder valget af den nye serviceleverandør i uoverensstemmelse med det fælles aftalegrundlag. Umiddelbart herefter rejste naalakkersuisoq for udenrigsanliggender til Washington og drøftede sagen i State Department og Pentagon med samme budskab.

I samme måned mødtes embedsmænd fra Udenrigsministeriet og Selvstyret for tredje gang med de virksomheder, som havde indgivet bud, men ikke vundet kontrakten, på deres foranledning mhp. at drøfte sagens aspekter. Endelig mødtes udenrigsministeren og en repræsentant fra Selvstyret med herværende amerikanske ambassadør.

Den danske ambassade i Washington, herunder ved ambassadøren, har på foranledning af Udenrigsministeriet og Selvstyret taget sagen op bilateralt i henholdsvis State Department og Pentagon og løbende orienteret regeringen og Selvstyret herom. Derudover er der også løbende kontakt på embedsplan mellem Udenrigsministeriet og herværende amerikanske ambassade. Grønland og Danmark har i forløbet holdt hinanden informeret om disse møder, hvoraf flere også har omhandlet andre bilaterale spørgsmål.

Der har igennem forløbet derudover været en løbende, tæt kontakt mellem Danmark og Grønland omkring håndteringen af sagen, herunder fsva. den bilaterale mødekadence med USA.

Udenrigsministeriet